

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Problem sedanjega gospodarstva

Avtarkija in njene posledice

V zadnjih mesecih, odkar postaja gospodarska depresija vedno večja, se mnogo govori in piše o vprašanju, ali naj se države omeje na potrošnje domačih pridelkov in izdelkov in omeje, odnosno docela ustavi uvoz, ali naj še nadalje izvažajo in uvažajo v neomejeni konkurenci. Medtem pa, ko se načelna debata vleče brez rezultata v neskončnost, se omejevanje uvoza uvaža vedno bolj nelzprosno, osobito v državah srednje in vzhodne Evrope. Vsota izdanih deviz se krči od dne do dne. Trgovci odpovedujejo naročila in ne sklepajo novih, ker nimajo nobenega izgleda, da bi mogli poravnati račune. Predmeti, ki se doma ne izdelujejo, ali v nezadostni množini, se draže. Dokler gre za puder in parfem, se širše javnosti to seveda nič ne tiče, in ni tudi nobene škode, toda polagoma prihajajo na vrsto tudi drugi predmeti, brez katerih ni mogoče živeti in ki se uporabljajo v velikih množinah v najvsakdanjšem življenju.

Odpomoči bi se dalo temu samo na ta način, da bi se okrepilo domače tržišče, kar bi se pa zopet zgodilo le tedaj, če bi se povečal izvoz onih predmetov, ki so zastopani v taki množini, da se doma ne morejo konzimirati. Toda statistika o svetovni trgovini dokazuje, da je v onih državah, ki so l. 1929. največ uvažale, padel uvoz že do prvega četrtletja letošnjega leta za skoraj 50 odstotkov, ponekod pa celo za 60. In ker je velik del konzumentov živel od izvoza, ki je prav tako padel v enakem razmerju, imamo danes krizo tudi v teh vrstah. Tako upliva ena omejitev na drugo in vleče celokupno gospodarstvo v temno negotovost. Na drugi strani moramo pa vendar priznati, da ima omejevanje tudi dobre strani. V zadnjih letih so države, vsaj nekatere, uvažale poleg neobhodno potrebnih stvari tudi mnogo takih, ki niso bile absolutno potrebne, ali bi se pa bile dobile lahko tudi pri domačih producentih. Zlo je le v tem, da se s trhlím podira tudi zdravo, in sicer v precej veliki in nevarni meri.

Podoben proces smo v notranjem gospodarstvu doživeli tudi v prvih povojnih letih, ko se je pričela rušiti vojna in

prevratna konjunktura, ki je dvignila na površje mnogo temnih elementov in gnilih metod. Razlika med tedanjim in sedanjim položajem pa je v tem, da je takrat padalo izključno le slabo. Sedaj je slabo že skoraj padlo, kar pada še nadalje, ruši zdravo. In konec razvoja je sploh še nepredvidljiv. Dogodki se naglo vrste drug za drugim, v kakšnem smislu, dokazuje vsak dan. Edina sreča je še, da so trgovci tako iznajdljivi in se poslužujejo vedno novih rešilnih sredstev. Prav tako so tudi nekatere tovarne pričele izdelovati razne predmete, ki so se morali prej uvažati. Tudi pri tem je kapital seveda neobhodno potreben, potreben že zaradi kreditiranja, brez katerega ni danes nobenega trgovanja. Celo gospodarski subjekti, ki so bili zelo trdni ali bi vsaj radi bili, čakajo sedaj na izplačila in plačevanje svojih obveznosti tako dolgo, dokler je le mogoče. V trgovskih krogih se o tem pripovedujejo neverjetne podrobnosti. In imena, ki se pri tem omenjajo, silijo človeka k resnemu razmišljanju.

To, in še razni drugi pojavi, so najvidnejši znaki posledic omejevanja uvoza in zalaganja trga z domačimi pridelki in proizvodi, v kolikor in dokler to seveda gre. Tako doživljamo novo reorganizacijo, ki prav gotovo ne bo ostala brez upliva na bodočnost. Tudi če se bodo razmere spremenile in napočijo novi, lepši časi, se preteklost ne bo nikoli več vrnila v celotni obliki. Marsikaj se bo temeljito spremenilo. Razmere, ki bodo nastale, seveda ne bodo v vsem najidealnejše. Parola bo tedaj še bolj kakor je danes: Obnovitev in porušenje ovir, ki zadržujejo in onemogočajo mednarodni promet! In šele takrat, ko bo izvedeno vse to, ko bo zapihal preko Evrope in sveta nov, osvežujoč veter gospodarskega razmaha, bo mogoč jase pregled preko vsega, kar je bilo, kar je povzročilo sedanje zlo. Takrat pa bo tudi od avtarkije ostalo le ono, kar je ustvarila dobrega. Vse ostalo bo izginilo, kakor bo izginilo tudi ono, kar je oviralo razvoj lokalnega in svetovnega gospodarstva. Do takrat je pa najbrže še daleč. Prestati bomo morali še težke preizkušnje.

Novi spori v Lozani

Konferenca bo ta teden zaključena in se bo plenum sestlal ponovno šele ob koncu letošnjega, ali v začetku prihodnjega leta — Nov francoski predlog

LOZANNA, 21. junija. Včeraj dopoldne se je francoski ministrski predsednik in zunanji minister Herriot vrnil iz Pariza in takoj po povratku posetil Macdonalda, nastanjenega v hotelu »Beau Rivage«. Popoldne je pa bila zasebna seja šestih držav, ki so konferenco sklicale. Na seji se je razpravljalo o dnevnem redu današnjega sestanka reparacijske konference.

Po informacijah iz zanesljivega vira, bo uradno delo konference zaključeno že koncem tega tedna, nato bo pa posloval samo akcijski odbor, ki bo proučeval finančna in ekonomska vprašanja sporazuma, ki bo v načelu ugotovljen že na plenarnem zasedanju. Ko bo to delo dovršeno, bo zopet sklican plenum, kar se bo pa zgodilo šele koncem letošnjega ali v začetku prihodnjega leta. Na tem zasedanju se bo obravnavalo v prvi vrsti vprašanje vojnih dolgov. Dotlej ostane v veljavi popoln moratorij za vse reparacije in vse medzavezniške vojne dolgove.

PARIZ, 21. junija. Današnji listi pišejo precej odkrito, da so med Herriotom in Macdonaldom

dom nastala na včerajšnjem sestanku znatna nesoglasja. Herriot je, kljub temu, da je podpisal lozansko deklaracijo, obnovil zahtevo po enkratni likvidaciji reparacijskih plačil s strani Nemčije. Bistvo zahteve je, da bi Nemčija plačala Franciji vsoto v višini ene nezaščitene anuitete, in sicer tako, da bi ji izročila obligacije državnih železnic.

Pertinax piše v »ECHO de Paris«, da se je Herriot lahko prepričal, da se njegovi načrti ne krijejo vedno z onimi angleških državljanov. Francija je takoj osamljena, čim se malo bolj odločno zavzame za svoje pravice.

PARIZ, 21. junija. Francoska delegacija na lozanski konferenci je izdelala nov načrt glede finančne likvidacije problema reparacij. Načrt bazira na poročilu bazelskih strokovnjakov. Francija zahteva enkratno odškodnino po onem ključu, ki je bil ugotovljen pred Hooverjevím moratorijem. Dve tretini plačila bi dobila Amerika za kritje vojnih dolgov, ostala tretina bi se pa razdelila med Anglijo, Francijo, Italijo in Jugoslavijo.

Za sporazum med Nemčijo in Francijo

Značilna izjava kancelarja Papena — Tudi Nemčija je silita konferenc — Vojaška zveza med Nemčijo in Francijo

PARIZ, 21. junija. Berlinski poročevalec dnevnika »Petit Parisien« je posetil nemškega državnega kancelarja barona Papena, od katerega je dobil važne izjave, nanašajoče se na aktualna mednarodna vprašanja. Pape je dejal med drugim, Nemška vlada je skrajno razočarana zaradi številnih mednarodnih konferenc in njihovih dela, ki ne rodi nobenih sadov. Naša delegacija je šla na sedanjo konferenco v Lozano zadnjič brez ugovora. Zaradi slabega gospodarskega položaja nemški narod ne more več plačevati reparacij, zato upamo, da bo v Lozani sklenjena odgoditev trajna. Če to propade, izgubi nemški narod še poslednje upanje.

Pri pobljanju gospodarskih težkoč je prvi pogoj sodelovanje vseh prizadetih držav. Države, ki razpolagajo z

velikimi količinami zlata, ga morajo dati na razpolago onim, katerih zlate rezerve so izčrpane.

Nadalje je govoril o nemško-francoskem sodelovanju, ki bi v Nemčiji napravilo najboljši vtis. Pripravljen je skleniti s Francijo vojni sporazum, ker je prepričan, da bi bilo samo na ta način mogoče iziti iz kritičnega položaja, v katerem je sedaj ženevska razorožitvena konferenca. Tak sporazum bi mogla na neposrednem sestanku izdelati nemški in francoski generalni štab.

Ob koncu je še dejal, da se ne strinja s politiko bivšega zunanjega ministra Curtiusa, ki je sklepal carinsko unijo z Avstrijo. Taka unija bi nemško-francoskemu zbliznanju samo škodovala.

Naval brezposelnih na mesta

Poziv ministrstva za socialno politiko — Brezposeinost v Beogradu, Zagrebu in drugod

BEOGRAD, 21. junija. Ministrstvo socialne politike je izdalo pregled položaja zaposlenosti in možnosti zaposlitve v Beogradu in nekaterih drugih večjih mestih ter ugotovilo, da je zaradi težkih gospodarskih razmer nemogoče kogarkoli namestiti. Položaj na beograjski borzi dela je neznosen, drugod pa tudi ni dosti boljše. Na stotine in stotine kmečkih fantov in mož, ki so prišli v prestolnico, čakajo zaman od jutra do večera na zaslužek. Kljub temu prihajajo vsak dan novi, ki doma nimajo več dela in kruha. Zaradi tega je ministrstvo naročilo vsem banjskim upravam in drugim podrejenim

uradom, naj odvrnejo brezposelne od namere potovanja v Beograd.

Prav tako se mora prepričati tudi naval brezposelnih z dežele v ostala mesta naše države. Posebno velja to za Zagreb, kjer je brezposelnost prav tako velika. Obubožani kmetje so v množicah poplavlili mesto, iščoč zaslužka. Ta naval je povzročil velik padec mezd, kar je oškodovalo tudi stare poklicne mestne delavce. Razen tega upliva postopanje brezposelnih po mestih tudi v moralnem oziru kvarno, množe se tatvine, vlomni itd. Oblasti morajo storiti vse, kar morejo, da se ljudje vrnejo k delu na deželi.

Gospod grof Vladimir de Stroganoff

Včeraj dopoldne je mariborska policija aretirala nevarnega mednarodnega pustolovca 29-letnega umetnega slikarja Karla Lesjaka, stanojočega v Vrbanovi ulici. Lesjak se je že pred leti izselil iz Maribora in si izbral Nemčijo za svojo novo domovino, kjer se je izdajal za grofa Vladimira de Stroganoff in se znal upeljati vsepovsod v boljšo družbo. Tako je v Puttingu na Würthenberskem premotil hčerko trgovca Gustava Bayerbacha in se z njo zaročil. Bodočemu tasta pa se je zlasti zadil čas ta grof zdel sumljiv. Pa se je napotil v Maribor, kjer se je grof v zadnjem času mudil. Gospod Bayerbach se je oglasil tudi na policiji, kjer so seveda kmalu ugotovili, kdo je ta »grof Stroganoff« in ga tudi takoj prijeli. Oddan bo sodišču in bo imel dovolj časa za premišljevanje svojih grofovskih avantur. Še memoare bo lahko o tem napisal.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Soparno, širokalo.

Spominjajte se CMD

Smrtna nezgoda dr. Stanka Erhartiča

DUNAJ, 21. junija. V nedeljo zvečer je legacijski svetnik tukajšnjega jugoslovenskega poslanstva dr. Stanko Erhartič na povratku s Semmerlinga zavozil s svojim avtom v neki jarek in se smrtno nevarno poškodoval, prav tako nevarno ranjena je pa bila tudi njegova žena. Oba ranjenca so prepeljali v bolnico v Wiener-Neustadt, kjer je svetnik dr. Erhartič za posledicami poškodb danes zjutraj umrl, njegova žena se pa bori s smrtjo.

Pril hemeroidalni bolezní, zagatenju, natrganih črevih, abscesih, sečnem pritisku, odebelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsni, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer po čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kdor v znanosti napreduje, v npravnosti pa nazaduje, ta bolj nazaduje kakor napreduje

ARISTOTEL

Iz šolske službe.

Za učitelje, odnosno učiteljice so imenovani učitelji-pripravniki: gg. France Grubelnik pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah, Franja Volčjakova v Hočah, Ljudmila Vreševa v Studencih pri Mariboru, Vilibald Mihelič v Pernicah, Matilda Brinarjeva v Stogovcih pri Ljutomeru in Štefka Bevčeva pri Sv. Marjeti niže Ptuj. V višji položajno skupino so napredovali: Avgusta Solak-Zigartova pri Sv. Lenartu v Slov. gor., Janez Hartman pri Novi cerkvi, Stanka Makučeva pri Sp. Sv. Kungoti, Ivan Šeško v Rušah in Anton Šeško v St. Iliju v Slov. gor. Veroučiteljske službe pa so razrešeni: arhidakon in veroučitelj France Tovornik v Konjicah, France Bohavec, kaplan in veroučitelj v Konjicah in Jože Bežjak, župnik in veroučitelj v Zrečah.

Sprejemanje učencev na klasično gimnazijo.

Sprejemni izpiti za I. gimnazijski razred na drž. klasični (latinski) gimnaziji v Mariboru bodo v soboto, 25. t. m. od 9. ure dalje, in bodo končani še isti dan. Priglasitve k izpitu naj se pošljejo ravnateljstvu do četrta, 23. t. m., iz oddaljenih krajev tudi še do 25. t. m. zjutraj. Prijava imej obliko prošnje in bodi opremljena s 5dinarskim kolkom. Priložiti je krstni list in letošnje šolsko izpričevalo. Slabi učenci ne bodo pripuščeni. Okoliš mariborske gimnazije obsega vso bivšo mariborsko oblast.

Akademija na dekliški meščanski šoli.

Druga drž. dekliška meščanska šola (Cankarjeva ulica) priredi v ponedeljek 27. t. m. ob 17. uri (5. uri pop.) v spomin petnajstletnega svojega obstoja javno akademijo v zavodovi glasbeni sobi. Vstopnine ne bo. Hkratu bo razstava otroških izdelkov iz vseh predmetov. Prijatelji mladine, zlasti pa starši iskreno vabljeni!

Šolska razstava pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Od Sv. Lenarta v Slov. goricah nam pišejo: V risalnici naše meščanske šole imamo razstavo risb ter deških in dekliških ročnih del. Na tej razstavi, ki je prav pestra in bogata, smo z največjim zadovoljstvom mogli ugotoviti, da se zlasti pri dekliških ročnih delih goji pred vsem praktična stran. Razstava je odprta do 30. t. m. Starši in prijatelji meščanske šole, pridite in oglejte si jo! — Vstop prost.

Iz zdravniškega društva.

Jutri v sredo 22. t. m. bo ob 20. uri seja mariborskega zdravniškega društva. Vsi člani se vabijo k polnoštevilni in točni udeležbi.

Iz Narodno-strokovne zveze.

Podružnica Narodno-strokovne zveze v Mariboru uraduje v delavnikih od pol 7. do pol 8. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. ure dopoldne v palači okrožnega urada. Vhod iz Sodne ul.

Iz Ciril-Metodove družbe.

Občni zbor mariborske Ciril-Metodove podružnice bo drevi ob 20. uri v Narodnem domu. Ženska in moška CMD.

Jugoslovanski dobrovoljski narodni kongres v Dolnji Lendavi

Glavni odbor Organizacije prekmurskih in medmurskih dobrovoljcev, ki so se l. 1918—1919 s puško v roki borili za osvoboditev slovenskega Prekmurja in Medmurja izpod madžarskega jarma, bo letos na izredno slovesen način proslavil praznik Vidovega dne. Priredil bo 28. in 29. tm. v Dolnji Lendavi jugoslovanski dobrovoljski narodni kongres, katerega se bo udeležilo okoli 3000 članov in okoli 15 do 20 tisoč gostov iz vseh pokrajin naše prostrane države. Zastopane bodo tudi vse važnejše državne oblasti. Dolnja Lendava gotovo še ni doživela take narodne in patriotske manifestacije, kakor bo ta kongres, zato je tudi dolžnost Maribora, da se je čimvečjem številu udeleži.

Obravnava proti častnikom mariborske posadke končana

Altarer in Atanaskovič obsojena na smrt, major Djokić na 15 let, pet obdolžencev na 10 let, štirje oproščeni

Včeraj zvečer se je zaključila pred vojnim sodiščem v Beogradu obravnava proti častnikom, obtoženim nameravane »pobune« v mariborski posadki. Na dopoldanski obravnavi so imeli obrambene govore branitelji, ki so pobijali obtožnico. Obtoženega poročnika Altarera je branil sodni stotnik Limiša Ilić, poročnika Paunkovića sodni stotnik Nenad Jovanović, poročnika Milutinovića sodni stotnik Vladimir Ninković, podporočnika Todorovića in Ristića sodni poročnik Aleksander Jovanović, podporočnika Markovića sodni poročnik Milan Trifunac, podporočnika Šurđilovića sodni poročnik Vladimir Pavlović, obtožene podčastnike, podnarednika Ilića, Petrovića in Grujina pa sodni poročnik Orel.

Ko so branitelji končali svoje govore, so dobili zaključno besedo še obtoženci sami.

Glavni obtoženec Atanaskovič in obtoženec Altarer sta vnovič orisala svoje življenje, svojo vzgojo in težavne gmotne razmere. Priznala in kesala sta se svojega dejanja in prosila sodišče, naj bi upoštevalo okolnost, v kateri se je zadelo, ki ni bila mišljena tako resno, odigrala. Iskreno sta izpovedala vse, zato prosita za pravično, a milo sodbo.

Tudi ostali obtoženci so se sklicevali v svojem ponovnem zagovoru, da niso pripadali nobeni organizaciji in da niso imeli nobenih zvez z Milojkovičem, katerega niso nikdar smatrali za resnega in treznega častnika.

Konstituiranje banovinskega odbora JRKD

Prva skupna seja v Celju

V dvorani Celjskega doma v Celju je bila v nedeljo prva seja banovinskega odbora Jugoslovanske radikalne kmečke demokracije. Seja je otvoril minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj in prečital tudi pozdravno pismo zadržanega ministra za trgovino in industrijo g. dr. Alberta Kramerja.

V uvodnem govoru je minister g. Pucelj obrazložil pomen ustanavljanja stranke in sedanji politični položaj. Med drugim je dejal: »Kar delamo za državo, delamo za narod, kar storimo za narod, storimo za državo. Mi, ki se zbiramo v okrilju JRKD, hočemo enotno, močno in zdravo državo s kar najbolj široko decentralizacijo. Naši nasprotniki so si edini samo v tem, da negirajo vse, kar hočemo mi, enotni pa niso. Srbijanski opozicionalci nočejo federacije, hrvaški in slovenski, pa so za tako državno ureditev. Mi smo proti federaciji in v tej borbi moramo zmagati, če hočemo živeti kot Jugoslovani in Slovenci. Zmagati pa moramo tudi zato, ker hočemo živeti kot svobodni ljudje. Ne samo, da bi federativna ureditev države vodila vse skupaj

Zagonetna smrt.

Navsezgodaj se je danes zjutraj po Razvanju raznesla vest, da je 40letni brezposelni kotlar France Kunčič, stanujoč v Delavski ulici v Mariboru, storil čudno smrt.

Pokojni Kunčič, ki je rodom z Bleda, je imel že sedem let ljubavne odnose z Antonijo L., stanujočo v Razvanju. V zadnjem času pa se je jelo to razmerje krhati. Davi okoli 3. ure je prišel Kunčič v Razvanje in se oglasil pri Antoniji. Potrkal je na njeno okno in jo pozval, naj vstane, češ da ji mora sporočiti nekaj važnega. Antonija pa se za njegovo klicanje ni zmenila. To je Kunčiča razdražilo, vdrl je v hišo in Antonijo siloma izvlekel ven. Ropot in krik je prebudil njenega starejšega sina, ki je skočil in prihitel materi na pomoč. Iztrgal je mater nasilnemu ponočnjaku in ga pri tem, kakor trdi, udaril samo enkrat s pestjo po glavi. Kunčič se je opotekel in se zgrudil mrtev.

O dogodku so bili takoj obveščeni orožniki, ki niso mogli ugotoviti na truplu nobenih znakov nasilja. Truplo so spravi-

lil v mrtvašnico in danes popoldne bo sodnijska komisija izvršila obdukcijo, ki bo dognala, kaj je bilo vzrok Kunčičeve nenadne smrti.

Razglasitev obsodbe.

Ob 16. uri se je sodni dvor podal k posvetovanju, ki je trajalo tri ure. Vsi obtoženci so bledili obrazov mirno čakali, da se odloči njihova usoda. Ob pol 18. uri se je povrnil v dvorano sodni dvor. Predsednik Nikolić je med mrtvaško tišino razglasil sodbo:

Pehotna podporočnika Dragoljub Atanaskovič in Miroslav Altarer sta obsojena na smrt.

Major Djokić je obsojen na 15 let ječe.

Pehotni poročniki: Božidar Paunković, Momčilo Milutinović, Dragoljub Todorović in Marko Marković na 10 let ječe.

Topniški podnarednik Živorad Ilić na 10 let ječe.

Vsi obsojeni se obsojajo na trajno izgubo državljanskih pravic in na trajno izgubo vojaških činov.

Pehotna podporočnika Miroslav Ristić in Čedomir Šurđilović ter podčastnika Čedomir Petrović in Lazar Grujin so oproščeni vsake krivde, in naj se takoj izpustijo na svobodo.

v propast, marveč bi v Sloveniji zavladal tudi nepopisen teror. Poleg nacionalnih interesov mora biti zato pri nas gonilna sila tudi čut samoohrane.»

Nato je minister govoril o sedanjem notranjem političnem položaju, ki se v zadnjem času ni spremenil, ter o delu in namenu JRKD. Sledila je volitev funkcionarjev banovinskega odbora stranke, v katerega so bili med drugimi izvoljeni: za predsednika senator dr. Janko Rajar iz Krškega; za podpredsednike poslanec Lovro Petovar iz Ivanjkovca, za člana predsedstva posest. poslanec Josip Benko iz M. Sobote, odvetnik dr. Milan Gorišek iz St. Lenarta, župan dr. Franjo Lipold iz Maribora, posestnik Josip Rajšp iz Polskave, za referente odsekov nar. poslanec Ant. Krejčič (finance).

Po izvolitvi funkcionarjev je podal voditelj Nemcev g. dr. Hans Arko izjavo, v kateri je naglasil, da se vsa nemška narodna manjšina v Sloveniji z vsem srcem oklepa JRKD. Sledila je še kratka debata, na kar je bila seja zaključena.

vili v mrtvašnico in danes popoldne bo sodnijska komisija izvršila obdukcijo, ki bo dognala, kaj je bilo vzrok Kunčičeve nenadne smrti.

Napad na krošnjarja.

Pri Sv. Vidu niže Ptujja so v soboto napadli trije neznanci krošnjarja Marijana Sičenico iz Ričice v Dalmaciji in ga pobili na tla, da je obležal nezavesten v mlaki krvi. Prepeljali so ga v bolnišnico v Ptuj, kjer se bori s smrtjo. Sičenica ima na glavi dve globoki rani, zadani s trdim predmetom. Ker se ranjenec še ni zavedel, tudi še ni ugotovljeno, kdo so bili napadalci in kakšen je bil vzrok napada.

Otroška olimpijada.

Kakor smo že najavili, priredi ISSK Maribor v nedeljo 26. t. m. dopoldne v mestnem parku otroško olimpijado. V svrhu nujnega razgovora so starši tekmovalcev vljudno vabljeni na sestanek, ki bo v sredo 22. t. m. ob 16. uri na sportnem prostoru v Ljudskem vrtu.

Praznik strelskega sporta.

Tekme in prireditve v nedeljo 3. julija

Naši strelci, organizirani v strelških družinah v Mariboru in po deželi, nam pripravljajo zopet zanimiv praznik narodnega in patriotskega sporta. V nedeljo 3. julija priredijo na garnizijskem strelišču v Radvanju veliko okrožno strelsko tekmo in še posebno tekmo za prehodni pokal kmečkih strelcev.

Tekma prične ob 7. uri zjutraj in bo trajala do 17. ure popoldne. Postavljene bodo tri tarče: splošna tarča »Drava«, zmagovalna tarča »Triglav« in lokaliberska tarča »Pohorje«. Zmagovalci bodo prejeli denarne nagrade in lepa darila. Kmečki strelci pa bodo streljali na meddruštveno tarčo, in ono kmečko strelsko društvo, ki bo zmagalo, bo dobilo lep prehodni pokal. Če pa bo kdaj katero društvo zmagalo trikrat zaporedoma, si bo priborilo pokal v stalno posest.

V bivši kavarni »Park« bo istočasno prirejena velika razstava orožja in vseh predmetov, ki so potrebni pri lepem in prijetnem strelskem sportu. Istotam bo od 17. ure dalje ljudska veselica, namenjena domačim in tujim strelcem, kakor tudi vsemu ostalemu občinstvu.

Te okrožne strelske tekme bodo tudi v tujskoprometnem oziru velikega pomena. Udeležili se jih bodo strelci iz vsega mariborskega okrožja, prišli pa bodo tudi gosti iz Ljubljane, Zagreba in celo iz Beograda. Maribor, ki postaja v zadnjem času središče nenavadno razvitega strelskega sporta, bo gotovo tudi ob tej priliki pokazal, da zna pravično ceniti in izvrševati svoje poslanstvo.

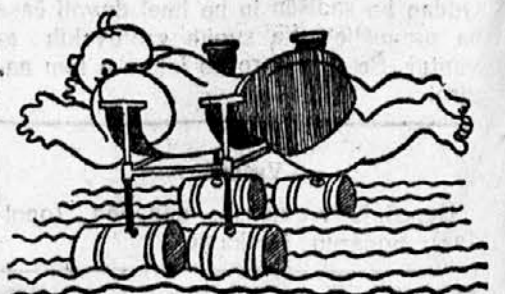
S policije.

Aretiran je bil včeraj popoldne že del časa zasledovani nevarni vlomilec in tat Walter Hicke, ki se je potikal zadnje dni po Mariboru in se znal spretno skrivati varnostnim oblastem. Hicke, ki je rodom iz Ribnice na Pohorju, je včeraj okoli 15. ure iskal delo in se oglasil pri trgovcu Weitzenblumu v Prešernovi ulici. Ker ni bilo nikogar v pisarni, je brž segel po listnici, katero je imel trgovec v žepu sukničca, obešenega na stolu. Še preden je mogel Hicke zabrisati sled za seboj, je že opazil trgovec tatvino. Na vogalu Maistrove in Prešernove so drznega tatu dohiteli in mu odvzeli listnico, v kateri je bilo okoli 2000 Din gotovine in ček za 2000 šilingov. Oddan bo sodišču. Aretiran je bil tudi neki Alfonz radi prevare in neka Poldka, ker je ukradla svojih znanki denarnico z nekaj gotovine.

Izpred sodišča

Uboj v Mali Zimici.

Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je zagovarjal danes dopoldne 19letni posestniški sin France T. iz Male Zimice, obtožen, da je v aprilu letošnjega leta z nožem zabodel posestnika Franceta Jakopca iz Male Zimice, ki je kmalu nato umrl. — Usodnega večera so popivali fantje iz Zimice v neki gostilni. Vnel se je med njimi prepir, v katerega se je vmešal tudi posestnik Jakopec. Njega je obtožen France sunil z nožem v prsa in mu zadal smrtonosno rano. Obtoženec je svoje dejanje skesano priznal, izgovarjal pa se je, da je bil vinjen, da ni vedel, kaj dela. Obsojen je bil na pet let in pet mesecev zapora in na plačilo odškodnine vdovi pokojnega Jakopca v znesku Din 10.800. Rapravo je vodil vss. dr. Zemljič, obtožnico je zastopal državni pravdnik dr. Jančič.

Plavalni aparat za tiste, ki se bojijo vode

Senzacija vseh senzacij:

Naš Maribor na sodni dan

Berite, kaj pripoveduje Mu

Saj pravimo: Kranjec ima pa res srečo, še posebno, če je časnikar. Vam je naš urednik stoprav v največji zadregi in tuhta, tuhta, kaj bi takega serviral radovednim bralcem »Večernika« v jutrišnji številki, pa zabrni telefon, in že prijetno poščegeta urednikova ušesa tisti tako simpatični srebrni glasek:

»Halo, halo, — tukaj Mu!«

O Mu, mila Muza naše redakcije, v pravem trenutku te pošilja dobrotljiva usoda! se veselo razmahne naš urednik. Daj, navdahni me Mu, svetuj, kaj naj napišem v tej pusti dobi kislih kumaric, ki se je letos prezgodaj začela.

»Kaj je novega, dražestna Mu?«

»No, jaz sem hotela pa isto vprašati Vas, mon chef. Pust dan, dolgčas je in sama sem... Torej nič novega?«

»Nič, madame!« globoko vzdihne urednik. »Bog se usmili mariborske žurnalistike. Celo moji skavtski reporterji, ti iznajdljivi izvidniki, ne pritresejo v zadnjem času nobene trofeje. Seveda, zdaj ne utegnejo; naši skavti in planinke se pač zdaj pridno pripravljajo na veliki zvezni tabor. Črni Bivol je povrh kolosalno zaposlen z lahko atletiko na rosnih jutranjih livadah... Risje Oko opreza bogve po kakih džunglah, dolgo ga že ni blizu... Vupa, steber naše skavtske rubrike, je odmegnil v Ljubljano, lepo bello, ama još pospano, kakor je zapel o njej tisti bosanski guslar... Ah, tako je torej, ma chère Mu, precej žaltava z novicami.«

»Pa napišite kako senzacijo, če drugače ni, mon redacteur en chef!« nedolžno pripomni Mu.

O, ta naša Mu je pa res kolosalna! Senzacija naj napišemo — pravi, — kakor da je s senzacijami v Mariboru zdaj kot s črešnjami, ki jih je polno na trgu. Kupiš jih liter, pa se nazoblješ. In vendar: Mu ni zastoj Mu, se reče: Muza! Je le dala s svojo navno pripombico našemu uredniku neko idejo.

»Ha, draga Mu!« pravi urednik. »Imate prav. Senzacija! Eno bi že imel, toda tistega moža ne morem dobiti v roke...«

»Kakšnega moža?«

»Tistega, ki je senzacija v Mariboru. Pa menda tudi edina senzacija. Veste, slišal sem o njem, da je pojedel en večer dvaintrideset jajec. Da, en večer, tako le menda od devetih pa do polnoči. Dvaintrideset jajec, trdo kuhanih, pomislite, Mu; kaj se to pravi: trdo kuhanih! To pomeni toliko ko dvaintrideset ročnih granat. Pomislite, ko bi ta mož eksplodiral! Pol Maribora bi šlo v franže. Pa iščem že dolgo tega moža, rad bi ga intervjuval. Po neki drugi verziji jih je pojedel baje samo 24. Ampak je tudi to že fenomenalno! Vsekakor senzacija, da jo je treba iskati!«

»Interesantno, res!« pravi Mu. — »Veste, kaj, jaz Vam hočem tukaj pomagati. Imam prijateljico, ki ve prav za vse tu v našem mestu. Pa jo bom vprašala, da vam iztakne tistega kolosalnega človeka.«

»O, dobra Mu, do groba Vam bom hvaležen! In se Vam bom že kako revanširal. Za vas grem v vsak ogenj!« se navdušuje hvaležni naš urednik.

»No, tedaj vas bom pa takoj prosila za protiuslugo.« se oglasi nato Mu. »Pravzaprav je to velika prošnja. Poslušajte: Neki dečko iz naše žlahte je zdaj maturiral. Zdaj pa naši ne vedo prav, kakšen poklic bi mu kaj izbrali. Veste, fant je sila brihten, kolosalno inteligenten, pa sem že večkrat mislila, kaj pa, ko bi se posvetil žurnalistiki? To je tako imeniten poklic in toliko slavnih mož je že izšlo iz žurnalistike. Kaj pravite, mon redacteur en chef, ali ne bi se hoteli vi malo zanimati zanj? Ga vzeti takole malo v šolo? Da?«

»O, predraga Mu, rad storim za vas vse, kakor rečeno, toda tu me spravljate v veliko zadrego!« pravi urednik in se popraska za ušesom. »K meni v šolo? To je zelo riskantno, madame. Ali niste čitali v »Jutru«, kako sem ga polomil lani v Ljubljani s tistim nadebudnim dečkom, ki so ga dali k meni v novinarsko šolo? Niste brali? O, kolosa'no sem ga polomil! Da vam na kratko povem: Sem se podal z njim na reportažo. Pa

sva zasledovala moža, ki je bil stoprocenten domo-in rodoljub, pa sva ga obdolžila, da ima maslo na glavi. Pomislite! Kolosalen škandal sva napravila. Pa sem moral potlej kar pobegniti iz Ljubljane. Zato sem zdaj v Mariboru. V preganstvu takorekoč... No, kaj pravite k temu, Mu? No, kaj naenkrat tako molčite, ma chère madame? Ali ste morda užaljeni, ker se branim... Kakor rečeno: vse storim Vam na ljubo, toda...«

»No, za to je še čas«, se zopet oglasi Mu v telefonu. »Ampak nekaj drugega mi je zdaj-le prišlo na misel. Jaz imam pravzaprav neko senzacijo za Vas!«

»Ha, ali je mogoče? Mu, predraga Mu, brž, brž, povejte, kaj bi to bilo?«

»Veste, mon chef, interesantne sanje sem imela snoči. Res, prav senzacionalne. Sanjalo se mi je, kakor da je Maribor naenkrat popolnoma izumrl. Veste, najbrže se mi je to tako priteknilo, ker sem brala v »Večerniku« tisti feljtonček »Zadnja človeka«. Pa se mi je sanjalo, kakor da je bil Maribor čisto mrtev. Žive duše nikjer. Sama sem hodila po ulicah. Samo tam na križišču pod glavnim kolodvorom je stal prometni redar — mož brez glave — in je dajal z rokama znake nevidnim in neslišnim vozilom...«

»Kolosalne sanje, Mu!« občuduje urednik in se spomni tiste stare soldaške o kanonirju Javoreku, ki mu je sovražna topovska krogla odtrgala glavo, a —

a Javorek je pri kanonu stal in furt je ladoval...

»Pa še nekaj, še bolj interesantnega, mon ami!« nadaljuje Mu. »Poslušajte: Maribora je bilo konec, vaš list je pa vseeno izšel.«

»Česa ne poveste, Mu!«

»Da. Naenkrat sem imela v rokah »Večernik«, ki je z velikimi črkami prinašal celo dolgo poročilo o tej strašni katastrofi, ki je zadela Maribor.«

»O, Mu! Ali je to res, ali je to mogoče?« vzklika naš urednik v silnem strmenju. »Maribor je doletel sodni dan, nas — nas pa nebeška cenzura ni zaplenila?! O, Mu, to je pa zares kolosalno, to je fenomenalno, to je senzacija vseh senzacij! To moram pa takoj napisati...«

Krojaški prikrojevalni tečaj

Strokovni učitelj pri Banski upravi priredi v Mariboru učni tečaj za možko in damsko prikrojevanje, ako se prijavi dovolj udeležencev mojstrov in pomočnikov. O tem se obveščajo vsi podjetniki krojaške in šiviljske stroke iz Maribora in okoliških občin z vabilom, da se prigrasijo interesi najpозneje do 25. t. m. v pisarni krojaške obrtne zadruge v Mariboru, Slomškov trg 5. Poznejše prijave se ne bodo sprejemale. Pri prijavi je položiti 100 Din na račun učnega prispevka. Učni tečaji so posebno važni za tiste, ki hočejo pokazati še mojstrski izpit.

Težka avtomobilska nesreča

se je pripetila pri Schleizu v Nemčiji. Neki vojaški avtomobil se je zaletel v drevo in se popolnoma razbil, kakor vidimo na sliki. Štirje vojaki so bili pri tem ubiti, štirje pa težko ranjeni.

Sokolstvo

Javna tekma v odbojki

Jutri ob 6. uri zvečer

v Ljudskem vrtu

Sokol Maribor-matica ima častno, a težko dolžnost, da kot prvak jugoslovanskega Sokolstva v odbojki reprezentira našo državo pri tekmah za slovansko prvenstvo v odbojki na vsesokolskem zletu v Pragi. Tekma za moški in ženski naraščaj bo ob glavnih naraščajskih dneh, to je že čez teden, in tekmujejo naši z najboljšo češkoslovaško vrsto naraščajnikov oz. naraščajnic; tekma članov in članic pa bo 6. julija in se je udeleži poleg naše vrste ne le najboljša češkoslovaško moštvo, temveč tudi ameriška čl. sokolska zveza. Ker je odbojka najbolj razširjena igra v Češkoslovaški, bo za te tekme seveda ogromno zanimanje.

Z ozirom na veliki interes za uspeh naših vrst, priredita tekmovalni moštvi članov in moškega naraščaj pred odhodom v Prago javno tekmo, ki bo jutri v sredo ob 18. uri na letnem telovadišču v Ljudskem vrtu.

Vabimo javnost, da si to zanimivo tekmo ogleda. Vstopnine ni.

Sokolsko društvo Maribor I.

Prednjaški izpiti.

Velika vrzel v našem društvu je bila odpravljena, ker smo si vzgajili mlad tehnični zbor. Tekom zadnjih 14 dni so bili v društvu prednjaški izpiti. K izpitu so se javili bratje in sestre, ki so obiskovali prednjaški tečaj, na katerem so predavali br. dr. Pivko, Kenda, Pirc, Cilenšek, Lavrenčič, Lintner, Cestnik in Matelič o metodi sokolske vzgoje, telovadnem sistemu, zgodovini, ideji, organizaciji, anatomiji in fiziologiji telesa, o prvi pomoči in higijeni, o mladinski telovadni vzgoji ter lahki atletiki. Ta večerni tečaj je trajal od januarja do konca junija. Izpitno komisijo so tvorili bratje: Cilenšek (predsednik) dr. Kovačič, prof. Kenda, Apih, Lintner in dr. Sekula. Društveni izpit je napravilo 10 priglasenih: bratje Klma, Kert, Kerencič, Štok, Gorjup, Pupis, Golob, Klojčnik ter sestri Margučeva in Terglavčnikova.

Telovadne tekme

V nedeljo 19. t. m. so bile društvene tekme, pri katerih je tekmovalo osem članov, osem članic, štirje naraščajniki in štiri naraščajnice. Moška oddelka sta teknila vsak v 6 disciplinah, ženska pa v 5. Rezultati: Člani: 1. Kert (93.33%), 2. Kerencič (89.58%), 3. Štok (88.33%). Članice: 1. Tomazini (99%), 2. Terglavčnik (96%), 3. Leban (95.5%). Moški naraščaj: 1. Zadnik (95%), 2. Janšac (94.11%). Ženski nar.: 1. Pivko (100%), 2. Štok (95.5%). Med oddelki je dosegla prvo mesto vrsta članic.

Nastop studenškega Sokola

Velik praznik sokolske misli. Javna telovadba.

Lepa narodna veselica.

V našem delavskem centru, kjer so zadele sokolske ideje spočetka na velik odpor, je Sokolstvo v teku trinajstih let od ustanovitve doživelo velik in časten razmah. Tako smo videli pri nastopu v nedeljo ljudi vseh slojev, delavce, uradnike, zasebnike in druge.

Vrli Sokoli in Sokolice, ki so večinoma iz delavskih vrst, ki se morajo sedaj trdo boriti za svoj vsakdanji kruh, iščejo v Sokolskem domu razvedrila, iščejo pa tudi družbe in sredstva za zdrav in harmoničen razvoj svojega telesa.

Nastop v nedeljo je pod vodstvom br. Ferša in br. Hočevarja pokazal, s kakšno vneto so se oklenili studenškega sokolskega hrama, hrama ideje, ki je v teku 70 let prerodilo ves slovanski svet. Na vzorno urejenem telovadišču so predvajali vsi mnogoštevilni oddelki vaje, ki so marsikoga zadivile in poleg tega pokazale nekaj novega, nekaj svojevrstnega, kar smo pri drugih nastopih pogrešali.

Točno ob napovedani uri je godba »Drave« zaigrala sokolsko koračnico, ki jo je občinstvo sprejelo z burnim aplavzom, nakar je ženska deca otvorila program z zanimivimi tekalnimi igrami in štafetami. Za tem sta nastopili dve vrsti zagorelih članov z raznoterostmi, ki so pokazale spretnost in skupnost izvajanj. Jako zanimive, sploh najboljše izmed vsega, so bile posnemovane vaje moške dege pod imenom »Gasilci«. Jako primitivno orodje, voz, lestva, vrvi, je predstavljalo gasilsko orodje, s katerim so malčki posnemali gasilce pri požaru. Tudi reševanje ponesrečencev so uprizorili.

Sledila je skupna orodna telovadba vseh oddelkov. Povdariti moram, da imajo Studenčani izvrstne moči, ki se lahko merijo v vsemi drugimi društvi. Simultane vaje članic in naraščajnic na gredah so bile izvajane silno precizno in skladno. Tekma v koški med črnimi in belimi je potekla v živahnem tempu in lepi kombinacijski igri, ki so jo belj odločili v svojo korist v razmerju 5:2. Mnogo smeha je vzbudilo metanje s plahoto, ki ga je pripravil moški naraščaj. Vzorna vrsta je nastopila na visoki bradlji z doskočno desko. Brez skrbi lahko rečemo: vzorna vrsta! Vaje so bile popolne in izvajane z največjo eleganco. Lepe in zanimive so bile tudi igre moške dege, vzbujajoče mnogo smeha. Kot zaključek so nastopili še člani s krepkimi realnimi in prostimi vajami »gladiatorije«, ki se odlikujejo po krepkih in izrazitih gibih.

Ob koncu je župni predstara br. dr. Kovačič v jedrnatih besedah obrazložil delo sokolskega društva Studenci in bodril k vztrajnemu napredku in še večjemu razmahu.

Po končanem nastopu je bila lepa narodna veselica. V okusnih šotorih, med katerimi je najbolj ugajala »orientalska kavarna«, si dobil za mal denar slaščic in vsega, kar ti je pozelelo srce. Vrli Studenčani zaslužijo zato vse priznanje.

Pripomniti moramo pa in resno grajati dejstvo, da so gasilci kljub temu, da je bilo že davnaj znano, da bo omenjenega dne nastop Sokola, priredili istočasno gozdno veselico, ki je na obisk precej neugodno uplivala. Upam, da bodo požarniki v bodoče malo bolj obzirni!

K.V.

Prekmursko sokolsko okrožje

priredi v nedeljo 26. t. m. okrožni zlet v Beltincih, na katerem nastopijo vsi oddelki iz okrožja, sokolske čete in vojaštvo s prostimi vajami. Pričetek je ob 3. uri popoldne s povorko skozi Beltince in nato na telovadišče, kjer bo ob 4. uri javen nastop. Proste vaje vseh oddelkov bo spremljala godba iz Ljutomera in deloma sokolska fanfara iz Murske Sobote. Na predvečer bo baklada in užiganje umetnega ognja. Vabimo vsa Sokolska društva in prijatelje sokolstva, da se v čim večjem številu udeleže našega zleta, da pokažemo narodu ljubezen vseh sokolskih src do kralja in domovine ter sokolske ideje bratstva, enakosti in svobode.

SIRITE »VEČERNIK«!

VOHUNI

29

Iz tajnih arhivov.

Nemški čitatelji so gotovo debelo gledali, ko so čitali, da bodo zadnji nemški porazi na zapadnem bojišču še za dolga leta podaljšali vojno. Obljube vlade, da bo prihodnji Božič že zavlada mir, so bile potemtakem samo kruto varanje nemškega naroda. Na bojišču žrtvujejo brez smisla življenje vojakov, medtem ko umirajo doma žene in otroci od gladi. »Pomagajte nam, pripraviti merodajne činitelje do tega, da sklenejo časten mir, dokler je še čas. Storite še danes, jutri bo mogoče že prepozno!« S temi besedami je končal učinkoviti članek.

Ogromne množine teh potvorenih časopisov so poslali na fronto, in so jih letalci zmetali v nemške strelske järke. Mnogo pa so jih utihotapili v tovarne vlake, prihajajoče iz Nemčije.

O trenutnem uspehu tega čina ne vemo mnogo povedati; ako pa zberemo učinkovitost sovražne propagande v celoti, potem ni dvoma, da je tudi to delo mnogo doprineslo k razkroju in uničenju moralne odporne sile nemškega naroda. Polkovnik Nicolai sam je trdil, kako usodepolni in uničujoč vpliv je imela te vrste propaganda na nemško ljudstvo. »Izza fronte smo bili napadeni,« odkrito priznava v svoji knjigi »Tajne sile« in graja svojo vlado, ker se ni tudi ona posluževala sličnih načinov propagande.

Nemci so sicer tudi poskušali z razglasi in letaki tako propagando, toda polkovnik Nicolai označuje te poskuse za tako nerodne, da so kaj hitro privedli do neuspehov. Tiskali so angleške in francoske letake, v katerih pa je bilo toliko slovničnih in pravopisnih napak, da jih je še tako ravnodušen čitatelj spoznal za nemški proizvod. Zato so jih Nemci hitro spet vzeli iz prometa, da bi

s tem preprečili osmešitev Nemčije pred vsem svetom.

Slučaji imajo svoj humor.

V poklicu vohuna so včasih tudi smešni slučaji, ki jim pa pogosto ne manjka globoke tragike, kot je bilo to na primer z nesrečnim Müllerjem, ki so ga v poletju 1915 ustrelili v londonskem Towru.

Müller, ki je bil ruski podanik, je hotel zbirati podatke o premikanju angleške mornarice v Severnem morju, a so ga kmalu prejele, in sicer v Newcastlu. Rodil se je v baltski lukj Libau in je bil mornariško dovolj podkovan, da se je lahko uspešno udejstvoval pri nemški tajni službi. S svojimi šefi se je sporazumel z oglasi, ki so izhajali v gotovih angleških podeželskih listih in so bili sestavljeni po posebnem ključu. Časopise je pošiljal nekemu dopisniku na Holandsko.

Nerodnost nekega njegovega sodelavca pa ga je izdala detektivom Scotland Yarda: postavili so ga pred vojno sodišče in ustrelili. Časopise, ki so prinašali njegove zamotane oglase, pa so preiskali strokovnjaki iz znamenite »Sobe 40«. Müllerjev tajni ključ je bil zares genijalen, toda izvedenci iz »Sobe 40« so bili rešili že težje uganke.

Nemški tajni urad ni ničesar vedel o Müllerjevi smrti, ki so jo držali v strogi tajnosti. Njegovi predpostavljeni tudi niso imeli nobenega vzroka, da bi iz njegovega nenadnega molčanja mislili na kako nesrečo. K osnovnim pravilom vohunstva spada namreč, da se agent, ki sumi, da so mu protivohuni prišli na sled, zadrži nekaj časa popolnoma mirno. Popolnoma preneha s svojim delovanjem in gre celo tako daleč, da pusti svoje šefe brez vsakega obvestila.

Radi tega so v nemškem tajnem uradu sklepali, da sluti Müller nevarnost in da je radi tega opustil svoje delovanje tako

dolgo, dekler se ne bo počutil zopet popolnoma varnega.

Ker pa je tajni angleški urad sedaj vedel za naslov dopisnika v Amsterdamu, je sestavil nekaj poročil z Müllerjevim ključem in jih poslal sovražniku. — V veliko veselje uradnikov se je izkazalo, da je Müller dobival za vsako poročilo poseben honorar, kajti poslana je bila precejšnja vsota denarja nekemu Hahnju v Deptford, ki je bil sodelavec Müllerjev. Hahn je bil obsojen na sedem let zapore.

Poročila so v Amsterdamu očitno z zadovoljstvom sprejeli. Nekaj tednov pozneje so angleški vohuni zopet sestavili poročilo, kateremu je takoj sledil honorar. Nekaj časa je šlo vse po sreči in uradniki, ki so sestavljali ta lažna poročila, so se vselej od srca nasmejali, kadar je prispel denar kot nagrada za njihov trud.

Misel, da plačujejo Nemci za poročila vohuna, ki že zdavnaj ni več med živimi, jim je delala toliko veselja, da so postajali čedalje bolj predrzni in končno pričeli pretiravati poročila. Pokojni Müller je sedaj dobil hud ukor, da so njegova poročila nezanesljiva in da ne bo več dobival denarja, dokler ne bo vrednost njegovih poročil potrjena od druge. Tako se je zgodilo, da Müller ni več dopisoval s prijateljem v Amsterdamu. Angleški uradniki pa so dvignili iz posebnega tajnega računa štiristo funtov, katere jim je bil njihov sovražnik nehote podaril, in si kupili lep avtomobil. Udeleženci gotovo ne bodo nikdar pozabili tega tragičnega dogodka.

Neki drugi slučaj, ki sicer ni bil v zvezi s smrtjo človeka, je spravljal skozi mesece vso Švico v smeh; še danes je uganika, zakaj nemški vohuni niso z odločilnimi poročili napravili konec njihovega zasmehovanja.

Leta 1917. sta obe vojujoči se stranki

uvideli, da nimata več mnogo municije na razpolago in da sta primorani na kak drug način priti do nje. Neodvisno drug od drugega, toda istočasno sta prišla oba nasprotnika na misel, da zgradita v nevtralni državi nove municijske tovarne.

V Švici so tovarne ur vsled vojne zelo trpele na pomanjkanju naročil; ravnatelji teh tovarn so bili zato zelo zadovoljni, če so mogli z eno ali drugo vojujočo se stranko skleniti kak dogovor. Takim pogodbam se je od začetka upirala švicarska socialdemokratska stranka in pacifisti, vendar pa niso mogli preprečiti dejstva, da je vsled vojne mnogo delavcev brez zaslužka. Delavci sami so bili tudi zadovoljni, da so zopet dobili delo in tako so tovarne orožja bile kmalu v polnem obratu. V nekem primeru so ljudje lahko uživali povzdigujoč prizor, da sta dve sosednji tovarni delali vsaka za enega nasprotnika. Proizvodni enih tovarn so bili preko Basla poslani v Nemčijo, dočim so druge tovarne pošiljale municijo preko Ženeve v Francijo.

Malenkost.

Petrček: Lepa hvala stric, za balonček!

Stric: No, to je bila samo malenkost.

Petrček: Saj sem jaz to tudi rekel, a je mama rekla, da se ti moram vseeno zahvaliti!

Sokol
najprejediteljska
Soklič, Maribor Tel. 2510
karoteka

zastopniki se sprejmejo

Kulturni pregled

»Maribor«.

Pod tem naslovom je izdala »Tujska prometna zveza« dve lični brošuri v srbohrvaškem in nemškem jeziku. Namenjeni sta tujcem, ki se žele informirati o razmerah obdravske prestolnice. Brošuri vsebujeta podatke o klimatičnih razmerah, hotelih, kavarnah, restavracijah, društvenem življenju, zabavi in sportu, zgodovini mesta, umetniških spomenikih, izletih, turizmu itd., skratka v vsem, kar utegne zanimati tujca, ki obišče naše mesto. Krasne in lepe, često umetniške slike, predstavljajoče naš grad, mariborske »Benetke«, državni most, teniška igrišča, paviljon pri Treh ribnikih, kopališče na Mariborskem otoku, smuško skakalnico, panoramo mesta, Mariborsko kočjo, Pohorski dom, Ruško kočjo, Ribniško kočjo, Slovensko ulico, Stolno cerkev, Glavni trg, stopnice v gradu in frančiškansko cerkev. — Navedbe v obeh brošurah so splošno pravilne. Neresnično pa je, da visi v muzeju »originalni crtež Albrechta Dürerja, prikazujoč nekdanji kartuzijanski žički samostan.« Omenjena slika, slikana na steklo, predstavljajoča obisk Marije pri teti Elizabeti, ima signaturo AD (Albrecht Dürer) in je očitno kopija Dürerjevega originala. Visela je do 18.

stoletja v žičkem samostanu. Slika ima veliko umetniško vrednost in je za našo preteklost važna kot eden izmed redkih primerov slikanja na steklo iz 16. stoletja. Neumestno je tudi, če omenjata brošuri tudi Študijsko knjižnico, Glasbeno Matico i. dr. pod naslovom »Zabava in sport«. Kljub temu in še nekaterim drugim manj važnim pogreškom si je pa pridobila »Tujska prometna zveza« z brošurama za propagando znatne zasluge. Knjižici bosta zanimali tudi domačine, posebno radi krasnih posnetkov.

Dr. V. T.

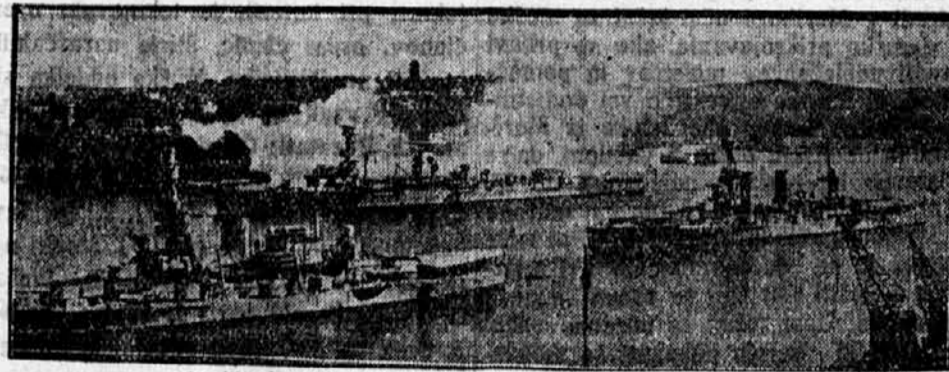
Millvoje M. Savič: Naša industrija, zanati, trgovina in poljoprivreda. IX. knjiga, II. del. Privredno stanje Dravske banovine. — Državna štamparija, Sarajevo, 1931. — Upokojeni načelnik ministrstva trgovine in industrije g. Milivoje M. Savič, je izdal svojega gospodarskega pregleda naše kraljevine deveto knjigo, drugi del, posvečen slovenski zemlji. V 243 strani obsegajoči brošuri je zbral ogromno mnogo podatkov o vseh slovenskih gospodarskih panogah in dodal tudi veliko drugih pripomb (o moči Nemcev v gospodar-

stvu, splošnem položaju, itd.) S tem je, ker je knjiga v prvi vrsti namenjena Srbom, storil veliko uslugo Slovincem, tako, da zasluži tudi tu javno zahvalo. Res je, da vsi podatki niso točni, toda to vrednosti dela prav nič ne zmanjšuje. Pomisliti moramo tudi, da je gospodarstvo živ organizem, ki se posebno v sedanjih krizi naglo spreminja in menja svoje splošno lice. Knjiga je razdeljena na 75 poglavij, posvečenih posameznim našim mestom, trgom in okrajem. Pričenja se z opisom gospodarskega položaja Ljubljane, zaključuje pa s pregledom moči posameznih podjetij v Sloveniji. Mariboru in okolici je posvečenih 48 strani. Večino podatkov je zbral in uredil narodni poslanec g. ravnatelj Anton Krejčl. Knjiga, ki bo zanimala tudi naše gospodarstvenike, se dobi tudi pri ministrstvu trgovine in industrije (Industrijsko-zanatsko odelenje) in stane 25 Din. O podatkih bomo o priliki še spregovorili.

Tašča.

»Moja tašča,« pripoveduje zet, »je tista psička, ki sem ji ga podaril jeseni, vedno poljubovala!« — »To je nevarno,« pravi hišni zdravnik; »najhujše in celo smrtonosne bolezni se na tak način lahko nalezejo.« — »Imate prav,« prikima zet, »že malo pred Božičem je psiček poginil!«

Nemško vojno brodovje na švedskem

Več nemških bojnih ladij z oklopno križarko »Königsberg« na čelu je obiskalo te dni švedsko prestolico Stockholm, kjer jih je sprejela švedska mornarica z velikimi častmi.

Na prodaj

novozidana, davka prosta hiša s tremi stanovanji, na mirnem prostoru na koncu Tezna. Vzamejo se tudi hranilne knjižice kot plačilo. Vprašati stavbeno podjetje Vinko Lašič, Tržaška c. 98-a, Maribor, telefon 27-17. 1906

Kolesa kradejo na debelo!

Zato prijavite Vaše kolo, predno vam je bilo ukradeno, pri »Kolozaščiti«, Kralja Petra trg 6. 1967

Nasproti sodnlje

št. 14 II, vrata 8, oddam lepo zračno opremljeno sobo s prostim vhodom. 1908

Veliko sobo in kuhinjo

za Din 250.— oddam. Pobrežje pri Mariboru, Zerkovska c. 24. 1959

Učenca za torbarsko stroko

sprejemem. Aleksandrova cesta 16. 1909

V morskem kopališču.

»Kaj pa delata tu, otročiča?«
»Iščeva strica, ki sva ga tu nekje zakopala v pesek.«

Na prodaj večja množina makulturnega papirja

Vprašati v upravi »Jutra« in »Večernika« Maribor, Aleksandrova 13